

Systematic Review of the Role of Analog Media in Revitalizing Minority Languages

Sondos Mohammadi Nowsudi: PhD student in Communication Sciences, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. **email:** sondosmn26@gmail.com

Azam Ravadrad: Professor, Department of Social Communication, Faculty of Social Sciences, University of Tehran (Corresponding Author), Tehran, Iran. **email:** ravadrad@ut.ac.ir

The present study, adopting a systematic review approach, investigates the role of analog media in revitalizing minority languages. Findings obtained from 22 selected articles are presented in two sections. First, the characteristics of the reviewed studies (including year of publication, language type, research methodology, and media examined) are discussed. Then, through thematic analysis of the selected articles, the role of analog media in revitalizing minority languages is addressed. Based on the results of the first section, the publication trend of research in the field of minority languages and analog media has been upward, such that the highest number of articles has been published during the past eight years. Most articles focused on African languages. Methodologically, qualitative approaches employing interviews and content analysis as data collection tools were predominant. Among the media investigated, radio was identified as the main medium for minority languages. The results of the second section reflect themes such as the promotion of minority languages, identity politics and the revival of local culture, the role of governments and official institutions in media policy-making for minority languages, linguistic hegemony, resource constraints, and infrastructural limitations.

Keywords: Revitalization of Minority Languages, Analog Media, Minority Languages, Systematic Review.

How to cite this paper: Mohammadi Nowsudi, S., & Ravadrad, A. (2026). Systematic Review of the Role of Analog Media in Revitalizing Minority Languages. *Rasaneh*, 36(4), 89-114. **[In persian]**

مرور سیستماتیک نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۱۲

نوشته

سندوس محمدی نوسودی*

اعظم راودراد**

چکیده

پژوهش حاضر با اتخاذ روش مرور سیستماتیک به بررسی نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت پرداخته است. یافته‌های به دست آمده از ۲۲ مقالهٔ منتخب در دو بخش ارائه شده‌اند؛ در ابتدا به مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی (شامل سال اجرا، نوع زبان، روش تحقیق و رسانهٔ مطالعه شده) پرداخته شده و سپس با تحلیل تماتیک یافته‌های مقالات منتخب، به نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت اشاره شده است. بر اساس یافته‌های بخش اول پژوهش، روند انتشار مقالات در زمینهٔ زبان‌های اقلیت و رسانه‌های آنالوگ سیر صعودی داشته است؛ به حدی که در هشت سالهٔ اخیر بیشترین تعداد مقالات در این زمینه منتشر شده‌اند. بیشتر مقالات بر زبان‌های آفریقایی متمرکز بوده‌اند. از نظر رویکرد روش شناختی نیز، رویکرد کیفی با ابزارهای گردآوری دادهٔ مصاحبه و تحلیل محتوا بیشترین کاربرد را داشته است. از بین رسانه‌های مطالعه شده نیز، رادیو اصلی‌ترین رسانه برای زبان‌های اقلیت است. یافته‌های بخش دوم پژوهش نیز بیانگر مضامینی نظیر ترویج زبان‌های اقلیت، سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی، نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌ای برای زبان‌های اقلیت، هژمونی زبانی، کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی هستند.

کلیدواژه: احیای زبان‌های اقلیت، رسانه‌های آنالوگ، زبان‌های اقلیت، مرور سیستماتیک.

* دانشجوی دکتری علوم ارتباطات، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

sondosmn26@gmail.com

** استاد گروه ارتباطات اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)، تهران، ایران

ravadrad@ut.ac.ir

نحوهٔ استناد به این مقاله: محمدی نوسودی، سندوس و راودراد، اعظم (۱۴۰۴). مرور سیستماتیک نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت. رسانه، ۳۶(۴)، ۸۹-۱۱۴.

مقدمه

اکنون که خواندن این سطور را شروع کرده‌اید، ارتباط من نویسنده با شما به‌عنوان مخاطب بر اساس تسلط به یک زبان مشترک شکل گرفته است. زبان به ما این امکان را داده است تا با یکدیگر ارتباط برقرار کنیم، دانش و تجربیاتمان را با یکدیگر به اشتراک بگذاریم و در پایان به یک معنای مشترک برسیم. بنابراین زبان را باید یک جنبه‌ی اساسی از وجود هر انسانی دانست که به‌طور عمیق با فرهنگ، هویت و شناخت درهم آمیخته است و نحوه‌ی درک و تعامل وی را با جهان اطراف شکل می‌دهد (سپورا^۱ و همکاران، ۲۰۱۲؛ جومسابایوا و کنگبویوا^۲، ۲۰۲۱). اهمیت زبان در عصر کنونی که همگونی در عناصر مختلف فرهنگی با سرعت در حال فراگیر شدن است (فیلیسون^۳، ۲۰۰۹؛ وارشوئر^۴ و همکاران، ۲۰۰۲)، چندین برابر شده است، زیرا زبان تبدیل به یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های هویت‌های گروهی شده است که از آن برای تمایزیابی استفاده می‌کنند (کیملیکا و پتن^۵، ۲۰۰۳؛ فیلیپسون و همکاران، ۱۹۹۵). با وجود این، با اهمیتی که زبان در هویت‌یابی جمعی افراد پیدا کرده است، بسیاری از زبان‌های جهان در موقعیت اقلیت بودن قرار دارند که باعث می‌شود خطر انقراض زبانی آن‌ها را تهدید کند. هر چند که تعریف دقیق اصطلاح "زبان‌های اقلیت" دشوار است، با این حال، در تعاریف ارائه شده توسط محققان، ویژگی‌های مشترکی وجود دارد که می‌توان با استفاده از آن‌ها یک زبان اقلیت را تعریف کرد. زبان‌های اقلیت به‌طور معمول توسط تعداد محدودی از افراد صحبت می‌شوند و در موقعیت‌هایی استفاده می‌شوند که در آن زبان‌های دیگر از نظر اجتماعی غالب هستند (سرانو^۶، ۲۰۱۸؛ لیمبرگر^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). بیشتر زبان‌های اقلیت "در معرض خطر انقراض" قرار دارند، این به آن معناست که در گذر زمان از تعداد سخنوران این زبان‌ها کاسته می‌شود و امکان انتقال زبان به نسل‌های جوان از بین می‌رود (بامبوز^۸، ۱۹۹۳). بنابر تخمین یونسکو سه هزار زبان دیگر در جهان در معرض خطر انقراض قرار دارند (موزلی^۹، ۲۰۱۰). همچنین در حال حاضر در جهان حدود ۷۰۹۷ زبان وجود دارند که یک‌سوم آن‌ها در معرض خطر انقراض هستند و کمتر از هزار گوینده دارند. نزدیک به ۹۷ درصد از مردم جهان از ۴ درصد از زبان‌های جهان استفاده می‌کنند که شامل انگلیسی، ماندارین، هندی، اسپانیایی، عربی و آلمانی هستند. از طرف دیگر نزدیک به ۳ درصد از مردم جهان به ۹۶ درصد از زبان‌های جهان صحبت می‌کنند (اتنولوگ^{۱۰}، ۲۰۱۸).

1. Seporu
2. Jumsabayeva & Kongboyeva
3. Phillipson
4. Warschauer
5. Kymlicka & Patten
6. Serrano
7. Limberger
8. Bamgbose
9. Moseley
10. Ethnologue

در این شرایط تلاش‌هایی که به‌منظور احیای زبان‌های اقلیت صورت می‌گیرند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. احیای زبان‌های اقلیت موضوعی پیچیده و چندوجهی است که عوامل مختلفی نظیر سیاست‌گذاری‌های رسمی دولت، آموزش، فعالیت‌های فرهنگی و اقدامات سازمان‌های مردم‌نهاد و رسانه‌ها در آن نقش دارند. به‌تبع رسانه‌ای شدن گسترده زندگی انسان‌ها در عصر کنونی در بسیاری از حوزه‌ها جهانی متفاوت در حال تجربه شدن است که به‌واسطه نقش رسانه رؤیت‌پذیر شده است. بنابراین، رسانه برای زبان‌های اقلیتی که در نظام آموزشی غایب هستند، در سیاست‌گذاری‌های رسمی نادیده گرفته می‌شوند و در فعالیت‌های فرهنگی سهمی برای آن‌ها لحاظ نشده، به‌گوشوران این زبان‌ها امید زندگی دوباره در جهانی را می‌دهد که تغییر مداوم و سریع تبدیل به ثابت‌ترین بخش هویت آن شده است. در همین راستا این پژوهش با اتخاذ روش مرور سیستماتیک در تلاش است که به پاسخی به‌نسبت جامع و بی‌طرفانه در زمینه نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت برسد. خصلت بنیادین پژوهش‌هایی که از روش مرور سیستماتیک بهره می‌گیرند این است که با طرح سؤالی شفاف و دقیق به زیست‌جهان علمی موضوع موردنظر وارد می‌شوند. در این پژوهش انجام‌دادن دقیق و گام‌به‌گام مرور سیستماتیک برای محقق این شرایط را فراهم می‌کند که پیش از پاسخگویی به سؤال اصلی بتواند با پاسخگویی به سؤال زیرزمینه را برای درک صحیح سؤال اصلی فراهم کند:

- بررسی مقالات موردبررسی از نظر سال انتشار، زبان مطالعه‌شده، روش تحقیق و رسانه آنالوگ منتخب چه اطلاعات محوری‌ای در زمینه پژوهش در مورد زبان‌های اقلیت و رسانه ارائه می‌دهد؟

پاسخگویی به این سؤال اولیه باعث می‌شود میدان بینش و استدلال نگارنده در پرداختن به سؤال اصلی پژوهش فراخ یابد و نگارنده با تحلیل نتایج مقالات موردبررسی به پاسخی مشخص برای سؤال اصلی پژوهش که به شرح زیر است برسد:

- نقش رسانه‌های آنالوگ - رسانه‌های سنتی نظیر روزنامه، رادیو و تلویزیون - در احیای زبان‌های اقلیت چیست؟

مرور نظری

رسانه‌ها و زبان‌های اقلیت

در نظریه‌های رسانه و ارتباطات تأثیر رسانه‌ها بر جوامع انسانی و چگونگی ارتباطات در دنیای مدرن موردبررسی قرار می‌گیرد. این نظریه‌ها نشان می‌دهند که رسانه‌ها نقشی اساسی در شکل‌دهی به تجربه‌های انسانی، نگرش‌ها، هنجارها، و فرهنگ‌های اجتماعی دارند. همچنین،

رسانه‌ها بر دگرگونی‌های اجتماعی تأثیر دارند و همین باعث می‌شود در مورد نقش آن‌ها بر سنت‌های جامعه دیدگاه‌های مختلفی وجود داشته باشد. در حالی که تا پیش از این تصور می‌شد که رسانه‌ها باعث از بین رفتن سنت‌ها می‌شوند، اما در حال حاضر دیدگاه غالب بر این تأکید دارد که رسانه‌ها حیاتی تازه به سنت داده‌اند. رسانه‌ها سنت را از میان نبرده بلکه آن را تغییر شکل داده یا جابه‌جا کرده‌اند (تامپسون، ۱۳۹۱). یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های سنت در جوامع کنونی زبان‌های اقلیت هستند که رسانه‌ها نقشی مهم در احیای آن‌ها بر عهده دارند.

در زمینه احیای زبان در برخی نظریه‌ها به نقش رسانه در کنار سایر عوامل مؤثر اشاره شده است. برای نمونه کریستال^۱ (۲۰۰۰) در زمینه احیای زبان به عوامل متعددی نظیر افزایش اعتبار سخنوران، افزایش ثروت سخنوران، افزایش قدرت مشروع سخنوران، حضور پررنگ در یک نظام آموزشی، به‌کار بردن زبان به شکل نوشتاری و استفاده از فناوری‌های الکترونیکی اشاره می‌کند. به نظر وی یک زبان در خطر انقراض پیشرفت خواهد کرد اگر سخنوران آن بتوانند از فناوری‌های الکترونیکی استفاده کنند. بر اساس این نظریه رسانه‌ها با حمایت از تلاش‌های احیای زبان، ایجاد محتوای جدید و ترویج یادگیری، به منظور احیای زبان‌های در خطر انقراض مورد استفاده قرار می‌گیرند. هنتون^۲ (۲۰۰۱) نیز استدلال می‌کند که رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی در کمک به حفظ و احیای زبان‌های در معرض خطر ایفا کنند. وی چهار راه کلیدی را شناسایی کرد که رسانه‌ها برای احیای زبان مورد استفاده قرار می‌گیرند: ایجاد فرصت برای استفاده از زبان، ترویج آگاهی از زبان‌های در معرض خطر، فراهم کردن دسترسی به منابع و ایجاد حس اجتماع.

اسپولسکی^۳ (۲۰۰۴) در کتاب سیاست زبان استدلال کرد که رسانه‌ها می‌توانند به‌عنوان ابزاری برای ترویج یک زبان استاندارد، به‌ویژه در کشورهایی با تنوع زبانی استفاده شوند. او خاطر نشان کرد که رسانه‌ها با ارائه یک زبان مشترک قابل درک برای گویشوران گویش‌ها یا زبان‌های مختلف به ایجاد حس وحدت زبانی کمک می‌کنند. به‌زعم وی رسانه‌ها این کار را به سه روش انجام می‌دهند که شامل؛ ارائه الگویی برای نحوه استفاده از زبان، ایجاد حس اجتماع در میان گویشوران زبان اقلیت و ترویج زبان در زمینه‌های رسمی است. مرور نظریه‌های مرتبط با رسانه‌های اقلیت زبان بیانگر تنوع رویکردها و دیدگاه‌ها در زمینه نقش مهمی است که رسانه‌ها در احیای زبان‌های اقلیت بر عهده دارند. به‌طور کلی، رسانه‌ها با ارائه نقش‌های مختلفی نظیر حفظ زبان، مستندسازی زبان، استانداردسازی زبان و ایجاد یک جامعه زبانی به احیای زبان‌های در معرض انقراض کمک کرده‌اند.

1. Crystal
2. Hinton
3. Spolsky

روش تحقیق

مرور ادبیات سیستماتیک یک روش تحقیق مناسب است که با ترسیم ادبیات مربوطه در یک زمینه خاص، شکاف‌های موجود را شناسایی می‌کند و جهت‌گیری‌هایی را برای تحقیقات آینده مشخص می‌کند (پتیکرو و روبرت، ۲۰۰۶؛ ترن‌فیلد^۱ و همکاران، ۲۰۰۳). هر چند که دستورالعمل جهان‌شمول و مشخصی برای مرور سیستماتیک وجود ندارد اما آن را به‌عنوان یک روش سیستماتیک، جامع و صریح برای شناسایی، ارزیابی و ترکیب‌بندی پژوهش‌های انجام‌شده توسط پژوهشگران در یک زمینه علمی می‌دانند (واکر^۲، ۲۰۱۰). همچنین، مرور سیستماتیک روش پژوهشی ارزشمندی است زیرا می‌تواند خلاصه‌ای جامع و بی‌طرفانه از ادبیات موجود در مورد یک موضوع خاص ارائه دهد. پژوهش حاضر نیز از این روش به‌منظور بررسی ارتباط زبان‌های اقلیت و رسانه با تأکید بر نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت پرداخته است.

برای انجام دادن یک تحقیق مرور ادبیات سیستماتیک فرایندهای مشابهی توسط نویسندگان مختلف پیشنهاد شده‌اند (نیکولسون^۳، ۲۰۰۷؛ رایت^۴ و همکاران، ۲۰۰۷). پژوهش حاضر نیز از یک فرایند هفت‌مرحله‌ای که در بیشتر پژوهش‌های مرور سیستماتیک به کار گرفته شده است، استفاده کرده است. این هفت مرحله شامل: ۱. تدوین سؤالات پژوهش، ۲. جست‌وجوی پایگاه‌های الکترونیک اطلاعات علمی، ۳. انتخاب پژوهش‌های مناسب مربوط به موضوع پژوهش در راستای نائل‌شدن به هدف اصلی پژوهش، ۴. ارزیابی کیفیت پژوهش‌های انتخاب‌شده، ۵. استخراج اطلاعات پژوهش‌ها، ۶. ارائه یافته‌ها و ۷. بحث و نتیجه‌گیری در خصوص یافته‌های پژوهش است (حیدری و همکاران، ۱۳۹۶: ۹۴-۹۵).

همان‌طور که پیش از این اشاره شد، در پژوهش حاضر دو سؤال اصلی انتخاب شده‌اند که محور اصلی آن‌ها نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت است. به‌منظور پاسخگویی به این سؤال اصلی، محققان جست‌وجوی کلیدواژه‌های مرتبط را در دو پایگاه اطلاعاتی اصلی یعنی تیلور و فرانسیس و سیج که بیشترین تعداد مقالات را در زمینه موضوع پژوهش منتشر کرده بودند، آغاز کردند. دلیل انتخاب این دو پایگاه اطلاعاتی به‌منظور جمع‌آوری منابع این بود که براساس جست‌وجوهای صورت‌گرفته این پایگاه‌های اطلاعاتی از جامعیت مطلوبی در زمینه موضوع پژوهش برخوردار بودند. بعد از گردآوری مقالات از این دو پایگاه اصلی، به‌منظور غربالگری دقیق‌تر اطلاعات در زمینه موضوع پژوهش کلیدواژه‌های اصلی در پایگاه

1. Petticrew & Roberts
2. Tranfield
3. Walker
4. Nicholson
5. Wright

اطلاعاتی گوگل اسکولر - که پایگاه اطلاعاتی عمومی تری است - نیز جست‌وجو شدند. یک مرور ادبیات سیستماتیک مستلزم مشخص کردن کلمه‌های کلیدی است. بعد از این که کلمه‌های کلیدی مشخص شدند، از آن‌ها برای جست‌وجو در پایگاه‌های اطلاعاتی منتخب و رسیدن به مجموعه‌ای جامع از ادبیات در مورد یک موضوع خاص استفاده شد. در مقاله حاضر اصطلاح "Indigenous Language Media" یا "Minority Language Media" دو اصطلاح اصلی هستند که در ابتدا در موتورهای جست‌وجو به منظور یافتن منابع مرتبط از آن‌ها استفاده شده است. به منظور بررسی دقیق مسئله و دسترسی به منابع مرتبط بیشتر، در برخی از موارد در این دو کلمه کلیدی اصلی به جای لغت Media از اشکال مختلف رسانه‌های جمعی یعنی "Radio"، "Newspaper" و "Television" استفاده شده است. جست‌وجوهای صورت‌گرفته به این صورت بود که در ابتدا یک بازه زمانی برای تحقیق مشخص شد و مقالاتی که در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ منتشر شده‌اند، مورد بررسی قرار گرفتند. در این مقاله تنها پژوهش‌هایی مورد بررسی قرار گرفته‌اند که به زبان انگلیسی منتشر شده‌اند؛ دلیل اصلی این مسئله این است که در عصر کنونی زبان انگلیسی به عنوان زبان اصلی در بسیاری از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر مورد استفاده قرار می‌گیرد و نشریات معتبر علمی نیز به این زبان منتشر می‌شوند (نگاش، ۲۰۱۱؛ فلاوردو، ۲۰۱۲).

نخستین نتیجه جست‌وجو در سه پایگاه داده اصلی بر اساس کلیدواژه‌های مورد نظر به انتخاب ۱۵۷ مقاله منجر شد. در مرحله دوم مرتب‌سازی عناوین انجام شد که با توجه به تکراری بودن ۴۵ مقاله، ۱۱۲ مقاله به منظور بررسی بیشتر باقی ماندند. در مرحله سوم اعتبار نشریه‌ها مورد بررسی قرار گرفت و تنها مقالات نشریه‌هایی برای مرحله بعدی انتخاب شدند که از اعتبار علمی بالایی برخوردار بودند. این نشریه‌ها دارای رتبه‌بندی‌های معتبر در رده‌بندی جهانی نشریات بوده و فرایند داوری مقالات در آن‌ها با دقت صورت می‌گیرد. بنابراین، بعد از این مرحله ۷۲ مقاله دیگر حذف شدند و تنها ۴۰ مقاله باقی ماندند. در مرحله چهارم اسکن عناوین و چکیده‌ها صورت گرفت تا از این طریق تنها مقالاتی انتخاب شوند که بیشترین ارتباط را با موضوع مورد بررسی دارند. در این مرحله نیز ۱۸ مقاله دیگر حذف شدند و در پایان ۲۲ مقاله که بیشترین ارتباط را با موضوع مورد بررسی داشتند برای نمونه‌نهایی انتخاب شدند. مقالات منتخب به دقت بررسی شدند و بخش‌های مختلف آن‌ها شامل چکیده، مقدمه، سؤالات پژوهش، اهداف، مبانی نظری، یافته‌ها و بحث و نتیجه‌گیری به طور کامل مطالعه شد. یافته‌های مقالاتی که بیشترین ارتباط را با موضوع این پژوهش داشتند، در دو بخش ارائه شده‌اند. نخست در جدول ۱ خلاصه‌ای از این اطلاعات ارائه شده و سپس در بخش نخست پژوهش که به مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی

اختصاص دارد، داده‌ها به صورت کمی تحلیل شده‌اند. در بخش دوم، یافته‌ها و نتایج مقالات منتخب با روش تحلیل "تماتیک" مورد بررسی قرار گرفته‌اند. تحلیل تماتیک عبارت است از «عمل مفهوم‌یابی و شناسایی تم‌های محوری با هدف کشف این مهم که داده‌ها چه می‌گویند (محمدپور، ۱۳۹۰: ۶۶)». بنابراین با تحلیل تماتیک یافته‌ها و نتایج پژوهش‌های منتخب، مضامین اصلی در زمینه نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت شناسایی شده‌اند.

جدول ۱ خلاصه‌ای از ۲۲ مقاله‌ای که در بررسی گنجانده شده‌اند را ارائه می‌دهد:

جدول ۱. پژوهش‌های انجام‌شده در خصوص نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

کد	نویسنده‌ها	سال انتشار	زبان مورد بررسی	روش تحقیق	رسانه	یافته‌ها
۱	رودریگز و آل‌گازی ^۱	۲۰۰۷	زبان‌های بومی کلمبیا	رویکرد کیفی / مصاحبه - تحلیل محتوا	رادیو	ایستگاه‌های رادیویی بومی در کلمبیا فقط یک وسیله ارتباطی نیستند، بلکه راهی برای جوامع بومی هستند تا فرهنگ و هویت خود را از طریق شاعرانگی‌شان بیان کنند.
۲	پیتیکینن ^۲	۲۰۰۸	سامی / فنلاند	رویکرد کیفی / مصاحبه‌های عمیق - بحث گروهی متمرکز	روزنامه	تولید محتوای رسانه‌ای به زبان سامی نوعی مقاومت فرهنگی، به چالش کشیدن روایت‌های رسانه‌ای غالب و ترویج دیدگاه‌های بومی است. با وجود این، تولید رسانه‌های سامی به دلیل منابع محدود، کمبود فرصت‌های آموزش حرفه‌ای و سیاست‌های دولتی که فرهنگ و زبان سامی را به طور تاریخی سرکوب کرده است، با چالش‌هایی مواجه شده است.
۳	کاستلز - تاللز، راموس رودریگز و جان کونچا ^۳	۲۰۰۹	زبان‌های اقلیت مکزیک	مرور ادبیات	رادیو	رسانه‌های دولتی اختراع شده شهروندان در مکزیک به دلیل کنترل و سانسور مداوم توسط دولت نتوانسته‌اند بستری برای ابراز وجود و خودمختاری برای جوامع بومی فراهم کنند.
۴	آگریز کوناگا ^۴	۲۰۱۲	باسک / اسپانیا	رویکرد کیفی / تحلیل تاریخی - تحلیل محتوا	رادیو	در دوران دیکتاتوری فرانکو، رادیوی باسک‌زبان با فراهم کردن بستری برای بیان زبان، فرهنگ و دیدگاه‌های سیاسی نقش مهمی در تقویت هویت اقلیت باسک ایفا کرد.

1. Rodríguez & El Gazi
2. Pitkänen
3. Castells-Talens & Ramos Rodríguez & Chan Concha
4. Agirreazkuenaga

ادامه جدول ۱. پژوهش‌های انجام شده در خصوص نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

کد	نویسنده‌ها	سال انتشار	زبان مورد بررسی	روش تحقیق	رسانه	یافته‌ها
۵	اسمیت ^۱	۲۰۱۳	مائوری / نیوزلند	مرور ادبیات	تلویزیون	تلویزیون مائوری در نیوزیلند به واسطه رویکرد بومی‌اش در برنامه‌سازی و تولید محتوا در ترویج و حفظ فرهنگ، زبان و هویت مائوری موفق بوده است.
۶	هانوش ^۲	۲۰۱۴	مائوری / نیوزلند	رویکرد کیفی / مصاحبه - مشاهده و تحلیل محتوا	روزنامه	این مطالعه اهمیت زبان، جامعه و نیکانگا مائوری را در شیوه‌های خبرسازی مائوری برجسته می‌کند و پیشنهاد می‌کند که استفاده از مائوری می‌تواند تأثیر مثبتی بر تولید و دریافت رسانه‌های خبری مائوری داشته باشد.
۷	امپوفو و سالوو ^۳	۲۰۱۸	شونا و ندبله / زیمبابوه	رویکرد کیفی / تحقیق ارزشیابی کیفی - مصاحبه‌های بدون ساختار	روزنامه	روزنامه‌نگاری زرد برای توسعه ساختاری و عملکردی زبان‌های شونا و ندبله استفاده کرده‌اند. این در حالی است که زبان انگلیسی برای بیان مسائل جدی در حوزه‌های مختلف علمی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۸	امپوفو و سالوو	۲۰۱۸	زبان‌های بومی زیمبابوه	مرور ادبیات	روزنامه	مطبوعات بومی زبان زیمبابوه نقش قابل توجهی در احیای زبان‌های اقلیت و ارتباطات توسعه دارند، اما با چالش‌هایی نظیر محدودیت منابع مالی، عدم حمایت دولت و دسترسی محدود به فناوری مواجه هستند.
۹	امپوفو و سالوو	۲۰۱۹	شونا و ندبله / زیمبابوه	رویکرد کیفی / تحلیل محتوا - مصاحبه	روزنامه	زبان‌های اصلی مطبوعات در کشور زیمبابوه شونا و ندبله هستند و همین مسئله باعث به حاشیه رانده شدن سایر زبان‌های اقلیت در کشور زیمبابوه شده است. افزون بر این، خوانندگان بیشتر اوقات مطبوعات انگلیسی‌زبان را ترجیح می‌دهند که منعکس‌کننده مشکلات زبانی گسترده‌تری در آفریقا است.

1. Smith
2. Hanusch
3. Mpfu & Salawu

ادامه جدول ۱. پژوهش‌های انجام‌شده در خصوص نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

کد	نویسنده‌ها	سال انتشار	زبان مورد بررسی	روش تحقیق	رسانه	یافته‌ها
۱۰	سوبل کوهن و مک‌اینتایر ^۱	۲۰۱۹	زبان‌های بومی کنیا	رویکرد کیفی / مصاحبه عمیق	رادیو	ایستگاه‌های رادیویی به زبان محلی در کنیا تأثیرات مثبتی نظیر ترویج زبان‌ها، فرهنگ‌ها و سنت‌های محلی و آموزش و اطلاع‌رسانی به مردم در مورد مسائل مهمی مانند بهداشت، آموزش و سیاست دارند. با وجود این، آن‌ها می‌توانند تأثیرات منفی نظیر گسترش سخنان نفرت‌انگیز، تحریک خشونت، و ترویج اختلاف‌های قومی یا مذهبی، به‌ویژه در زمان تنش سیاسی یا درگیری داشته باشند.
۱۱	چن ^۲	۲۰۲۰	هاکا / تایوان	رویکرد کیفی / مصاحبه‌های عمیق - تحلیل محتوای اسناد	رادیو	در تایوان سیاست رسانه‌ای نقش مهمی در توسعه رادیو اقلیت‌زبان دارد، با وجود این سیاست‌های فعلی در ترویج تنوع صداها و زبان‌ها در چشم‌انداز رسانه‌ای کشور ناکافی هستند.
۱۲	چیپووه و سلوو ^۳	۲۰۲۰	شونا / زیمبابوه	رویکرد کیفی / مصاحبه عمیق	روزنامه	روزنامه‌نگاران انگلیسی‌زبان در زیمبابوه رسانه‌های بومی‌زبان را کم‌درآمدتر و با وجهه کمتر می‌دانند که ریشه در میراث استعماری دارد. این برداشت منفی مانع از دوام تجاری روزنامه‌های بومی‌زبان می‌شود، زیرا آگهی‌دهندگان و مالکان رسانه‌ها آن‌ها را جدی نمی‌گیرند.
۱۳	چیکایپا و گونده ^۴	۲۰۲۱	زبان‌های بومی مالای	رویکرد کیفی / مصاحبه عمیق - بحث گروهی متمرکز	رادیو	نقش رادیو اجتماعی در ترویج زبان‌ها و فرهنگ‌های اقلیت‌های بومی در مالای قابل توجه است زیرا بستری را برای بیان و حفظ این زبان‌ها و فرهنگ‌ها فراهم می‌کند.
۱۴	سند ^۵	۲۰۲۱	سامی / نروژ	رویکرد کیفی / تحلیل محتوا - مصاحبه	تلویزیون	"مرا به خاطر بسیار" یک برنامه تلویزیونی تولید شده توسط شرکت پخش نروژی (NRK) است که بر مردم بومی سامی نروژ تمرکز دارد. هدف آن ترویج فرهنگ و تاریخ سامی به مخاطبان گسترده‌تر و افزایش درک و آگاهی از مسائل سامی است.

1. Sobel Cohen & McIntyre
2. Chen
3. Chibuwe & Salawu
4. Chikayipha & Gunde
5. Sand

ادامه جدول ۱. پژوهش‌های انجام شده در خصوص نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

کد	نویسنده‌ها	سال انتشار	زبان مورد بررسی	روش تحقیق	رسانه	یافته‌ها
۱۵	داووز ^۱	۲۰۲۱	مائوری / نیوزلند	رویکرد کیفی / تحلیل رتوریک	رادیو	برخی از مخاطبان استفاده از مائوری در رسانه‌های بخش عمومی را ستوده‌اند. در حالی که برخی دیگر آن را تصنعی دانسته‌اند. با وجود چالش‌هایی که وجود دارد، استفاده RNZ از مائوری گام مثبتی در جهت به رسمیت شناختن زبان و فرهنگ مائوری است.
۱۶	فوسو و آکپوجیوی ^۲	۲۰۲۱	زبان‌های بومی غنا	رویکرد کیفی / مصاحبه عمقی - تحلیل اسناد	رادیو	فرصت قابل توجهی برای روزنامه‌نگاری قومی در بخش به زبان بومی در غنا، به ویژه از طریق ایستگاه‌های رادیویی محلی مانند رادیو فافا وجود دارد. این ایستگاه‌ها بستری را برای شنیدن صداها و دیدگاه‌های محلی و حفظ و ترویج زبان‌ها و فرهنگ‌های بومی فراهم کرده‌اند.
۱۷	محمد ^۳	۲۰۲۱	زبان‌های بومی غنا	رویکرد کیفی / مصاحبه عمقی	رادیو	رسانه‌های خبری بومی زبان در غنا نقش مهمی در خدمت‌رسانی به مخاطبان نشان و ارائه محتوای خبری مرتبط به آن‌ها دارند. با وجود این، با چالش‌های متعددی از جمله منابع محدود، کمبود فرصت‌های آموزشی و توسعه حرفه‌ای و مشکل در جذب تبلیغ‌کنندگان مواجه هستند.
۱۸	اونینانکیا ^۴	۲۰۲۲	زبان‌های آفریقایی	رویکرد کیفی / مصاحبه‌های ایمیلی ساختاریافته	روزنامه	رسانه‌های اجتماعی می‌توانند در ترویج روزنامه‌های بومی زبان نقش داشته باشند و استفاده از رسانه‌های دیجیتال می‌تواند به حفظ و ارتقای میراث فرهنگی آن‌ها کمک کند. با وجود این، روزنامه‌های بومی زبان آفریقا با چالش‌هایی مانند کمبود زیرساخت، سطح پایین سواد دیجیتال و بودجه محدود مواجه هستند.
۱۹	تشابانگو و سلوو ^۵	۲۰۲۲	زبان‌های بومی زیمبابوه	رویکرد کیفی / مصاحبه - تحلیل محتوا	روزنامه	پذیرش فناوری و پلتفرم‌های دیجیتال تأثیر مثبتی بر رویه روزنامه‌نگاری uMthunywa داشته است و منجر به افزایش خوانندگان و مشارکت مخاطبان شده است. با این حال، این مطالعه همچنین برخی از چالش‌های پیش روی uMthunywa را در پذیرش فناوری، مانند منابع محدود و تخصص فنی، برجسته کرده است.

مجله علمی / سال سی و هشتم / شماره ۴ / پیاپی ۱۴۱ / ۱۴۰۰
مرور سیستماتیک نقش رسانه‌های آنالوگ...
سندوس محمدی نوسودی و همکاران (۱۱۴-۸۹)

1. Daubs
2. Fosu & Akpojivi
3. Mohammed
4. Onyenankeya
5. Tshabangu & Salawu

ادامه جدول ۱. پژوهش‌های انجام‌شده در خصوص نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

کد	نویسنده‌ها	سال انتشار	زبان مورد بررسی	روش تحقیق	رسانه	یافته‌ها
۲۰	مته و متسآتبه ^۱	۲۰۲۳	زبان‌های اقلیت در زیمبابوه	رویکرد کیفی / مصاحبه نیمه‌ساختاریافته	راديو	راديو محلی در زیمبابوه ابزاری مهم برای ترویج زبان و فرهنگ گروه‌های اقلیت است. با این حال، پایداری رسانه‌های محلی بومی در زیمبابوه تحت تأثیر عوامل اقتصادی و سیاسی است و حمایت دولت از توسعه آن‌ها محدود است.
۲۱	چیکاپا ^۲	۲۰۲۳	زبان‌های محلی مالای	رویکرد کیفی / مصاحبه عمیق - مشاهده و بحث گروهی متمرکز	راديو	ایستگاه‌های رادیویی اجتماعی در مالای از طریق برنامه‌های توسعه اجتماعی که از زبان‌های محلی برای تسهیل ارتباطات و افزایش مشارکت عمومی استفاده می‌کنند، نقش مهمی در حفظ زبان‌ها و فرهنگ‌های اقلیت‌های بومی ایفا کرده‌اند.
۲۲	افولابی و ایگبوانوسی ^۳	۲۰۲۳	یوروبا / نیجریه	رویکرد کمی و کیفی / تحلیل محتوا	راديو	زبان یوروبایی در نیجریه، در حوزه پخش رادیویی کمتر استفاده شده است. انگلیسی زبان غالب مورد استفاده در پخش رادیویی است که تهدیدی برای استفاده و حفظ زبان یوروبا است.

یافته‌های پژوهش

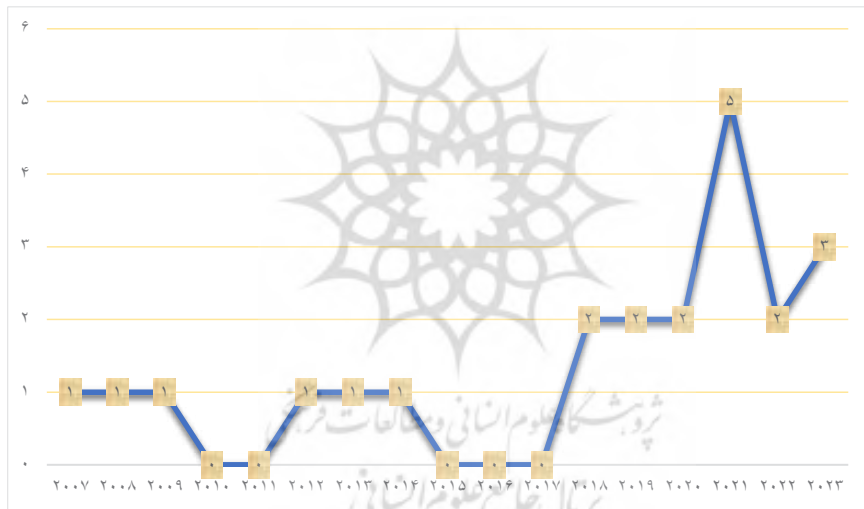
مهم‌ترین یافته‌های مطالعه حاضر در راستای اهداف پژوهش و مراحل انجام تحلیل سیستماتیک در دو بخش مجزا ارائه شده‌اند. نخست بر اساس جدول ترسیم‌شده که ویژگی‌های مقالات منتخب را خلاصه می‌کند، به مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی (شامل سال اجرا، نوع زبان، روش تحقیق و رسانه مطالعه‌شده) در قالب جدول‌ها و نمودارهای مختلف به منظور انجام تحلیل‌های عمیق‌تر ارائه شده‌اند. در مرحله دوم به نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت بر اساس تحلیل تماتیک یافته‌های پژوهش‌های صورت‌گرفته اشاره شده است.

مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی بر اساس سال انتشار مقاله

چنان‌که ذکر شد، بازه زمانی پژوهش حاضر از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۲۳ بوده است. همان‌طور که از نمودار ۱ مشخص است، در بازه زمانی ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ سه مقاله، در بازه زمانی ۲۰۱۱

1. Mathe & Motsaathebe
2. Chikaipa
3. Afolabi & Igboanus

تا ۲۰۱۵ سه مقاله، در بازه زمانی ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ شش مقاله و در بازه زمانی ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ ده مقاله منتشر شده‌اند. این مسئله بیانگر سیر صعودی مطالعات در زمینه ارتباط رسانه‌های آنالوگ و زبان‌های اقلیت است. با توجه به گسترش رسانه‌های جدید نظیر اینترنت و شبکه‌های اجتماعی، به احتمال زیاد انتظار می‌رفت که مطالعات در زمینه رسانه‌های آنالوگ و زبان‌های اقلیت در یک دهه اخیر سیر نزولی داشته باشند؛ با وجود این، نتایج این پژوهش بیانگر این هستند که افزایش دسترسی به رسانه‌های جدید، نه تنها نقش رسانه‌های سنتی در احیای زبان‌های اقلیت را کم‌رنگ نکرده، بلکه باعث شده است که پژوهشگران علاقه‌مند به این حوزه با حساسیت بیشتری پیگیر نقش رسانه‌های سنتی در احیای زبان‌های اقلیت باشند. ویژگی‌های منحصر به فرد رسانه‌های آنالوگ که باعث می‌شود در مقایسه با رسانه‌های دیجیتال توانایی بیشتری برای ارائه یک روایت واحد و منسجم از هویت‌های اقلیت داشته باشند، باعث شده است که محققان به این رسانه‌ها توجه ویژه‌ای داشته باشند.

نمودار ۱. توزیع پژوهش‌های مورد بررسی بر حسب سال انتشار

مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی بر اساس زبان اقلیت مطالعه شده

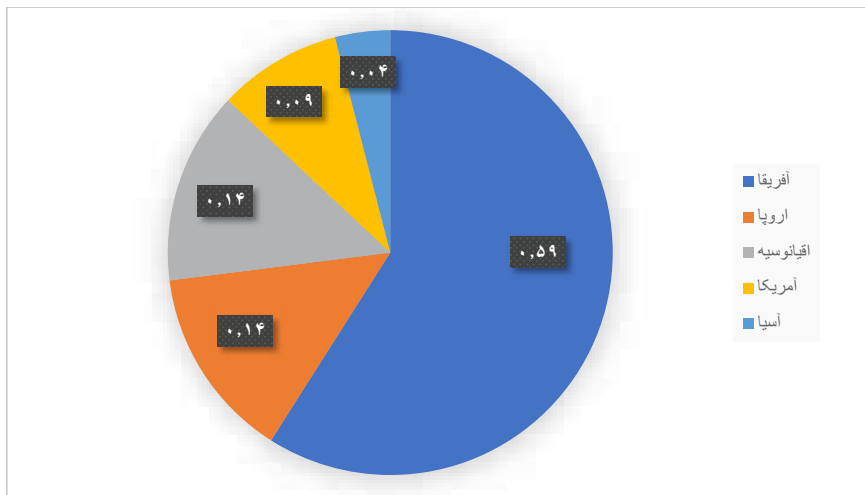
توزیع زبان‌های مورد بررسی بر اساس کشورهای مختلف بیانگر این نکته است که در مطالعات مورد بررسی طیف وسیعی از زبان‌های اقلیت در کشورهای مختلف مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در این زمینه بیشترین مطالعات بر زبان‌های بومی زیمبابوه متمرکز بوده‌اند که در مجموع در ۶ مورد (۲۷ درصد) از مطالعات صورت گرفته به آن‌ها اشاره شده است. زبان مائوری نیوزلند با سه مورد (۱۴ درصد)، زبان‌های بومی غنا با دو مورد (۹ درصد) و زبان‌های بومی مالاوی با

دو مورد (۹ درصد) در رده‌های بعدی پرتکرارترین زبان‌های اقلیت قرار دارند. در جدول ۲ به توزیع زبان‌های موردبررسی اشاره شده است.

جدول ۲. زبان‌های اقلیت مطالعه‌شده در پژوهش‌های منتخب

عنوان زبان	تعداد مقالات
سامی فنلاند	۱
سامی نروژ	۱
زبان‌های آفریقایی	۱
زبان‌های بومی زیمبابوه	۶
هاکا تايوان	۱
باسک اسپانیا	۱
زبان‌های بومی مالاوی	۲
مائوری نیوزلند	۳
زبان‌های بومی غنا	۲
زبان‌های بومی کلمبیا	۱
زبان‌های بومی کنیا	۱
یوروبا نیجریه	۱
زبان‌های بومی مکزیک	۱
مجموع	۲۲

اطلاعات جدول ۲ بر اساس قاره‌هایی که هر کشور در آن قرار گرفته است مرتب شده‌اند و اطلاعات مستخرج در نمودار ۲ ارائه شده‌اند. بر اساس اطلاعات گردآوری شده مشخص شد که بیشتر مطالعات صورت‌گرفته بر زبان‌های اقلیت واقع در کشورهای آفریقایی متمرکز بوده‌اند. در ۵۹ درصد مقالات (۱۳ مقاله) به زبان‌های اقلیت آفریقایی اشاره شده است. زبان‌های واقع در قاره‌های اروپا و اقیانوسیه هر کدام با ۱۴ درصد (۳ مقاله) در رده‌ی بعدی قرار گرفته‌اند. بعد از آن قاره‌های آمریکا با ۹ درصد (۲ مقاله) و آسیا با ۴ درصد (۱ مقاله) قرار گرفته‌اند. بنابراین ما شاهد توزیع نابرابر مطالعات صورت‌گرفته در زمینه‌ی زبان‌های اقلیت بر اساس تفکیک قاره‌ای اطلاعات هستیم. قاره‌های آمریکا و آسیا در شرایطی کمترین مطالعات را به خود اختصاص داده‌اند که هر کدام از آن‌ها بنابر تاریخی که دارند زبان‌های اقلیت مختلفی را در خود جای داده‌اند.

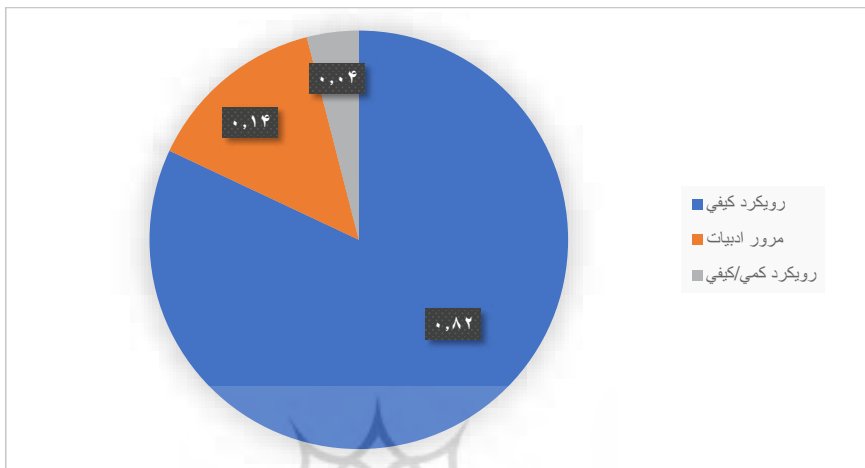

نمودار ۲. توزیع زبان‌های اقلیت مطالعه‌شده بر حسب قاره

مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی بر اساس روش تحقیق مقالات منتخب

پژوهش‌های صورت گرفته بر اساس روش تحقیق به کار رفته در مقالات نیز تحلیل شده‌اند. نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد که در مطالعه نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت، اصلی‌ترین رویکرد روش شناختی رویکرد کیفی بوده است. ۸۲ درصد (۱۸ مقاله) از مقالات از رویکرد کیفی و ابزارهای گردآوری اطلاعات در این رویکرد به منظور جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرده‌اند. ۱۴ درصد مطالعات (۳ مقاله) از مرور ادبیات و ۴ درصد (یک مورد) مطالعات از رویکرد کمی/کیفی استفاده کرده‌اند که در نمودار ۳ به نمایش درآمده‌اند. در بیشتر مطالعات ابزارهای مختلف گردآوری داده نظیر مصاحبه، تحلیل محتوای کیفی، مشاهده، بحث گروهی متمرکز، تحلیل رتوریک و تحلیل تاریخی به صورت مکمل استفاده شده‌اند. با وجود این، برخی از ابزارهای گردآوری داده بیشتر مورد استفاده قرار گرفته‌اند. برای نمونه در ۱۶ مقاله از روش مصاحبه کیفی (عمقی - ساختار نیافته - ساختار یافته) استفاده شده است. مصاحبه‌ها طیف‌های مختلف افراد از مدیران، سیاست‌گذاران، کارکنان رسانه‌ها تا مخاطبان و جامعه محلی را پوشش داده‌اند. بنابراین، در مصاحبه‌های صورت گرفته از یک سو به دیدگاه‌های مالکان و کارکنان رسانه‌ها که وظیفه تولید برنامه در رسانه‌های اقلیت‌زبان را بر عهده دارند توجه شده است که به دستاوردها و چالش‌های تولید برنامه در رسانه‌های اقلیت‌زبان آنالوگ اشاره کرده‌اند. از سوی دیگر به دریافت مخاطبان از رسانه‌های اقلیت‌زبان آنالوگ و عواملی که در این زمینه نقش دارند، نیز پرداخته شده است. افزون بر این، به منظور شناخت عمیق‌تر رسانه‌های اقلیت‌زبان از روش تحلیل محتوای کیفی به صورت مجزا و یا در ترکیب با سایر

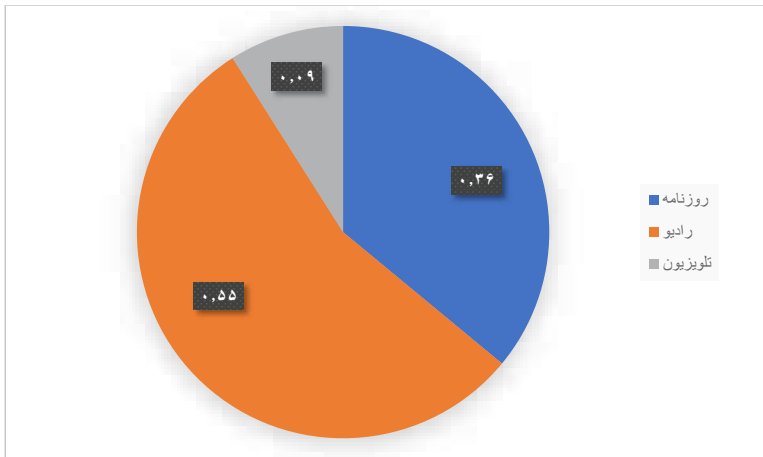
روش‌ها استفاده شده است. از این روش در ۸ مورد از مقالات استفاده شده است. روش بحث گروهی متمرکز در ۳ مقاله و مشاهده در ۲ مقاله به صورت محدود و در ترکیب با روش‌های دیگر مانند مصاحبه و تحلیل محتوا برای بالابردن غنای اطلاعات پژوهش به کار رفته‌اند.

نمودار ۳. توزیع پژوهش‌ها بر اساس روش تحقیق

مشخصات پژوهش‌های مورد بررسی بر اساس رسانه مطالعه شده

در زمینه رسانه مورد بررسی همان‌طور که در نمودار ۴ مشخص است، ۵۵ درصد (۱۲ مقاله) مطالعات صورت گرفته به رسانه رادیو اختصاص داشته‌اند و بنابراین می‌توان گفت رادیو اصلی‌ترین رسانه آنالوگی است که جوامع اقلیت زبان برای احیای زبان‌های بومی مورد استفاده قرار داده‌اند. یکی از دلایل استقبال جوامع اقلیت زبان از رادیو را می‌توان به هزینه کمتر احداث یک کانال رادیویی به نسبت یک کانال تلویزیونی دانست؛ در عین حال فعالیت در کانال رادیویی در مقایسه با روزنامه به مهارت‌های حرفه‌ای کمتری نیاز دارد و همین باعث می‌شود که تعداد بیشتری از کارکنان به فعالیت در این رسانه گرایش داشته باشند. دومین رسانه اقلیت زبان آنالوگ روزنامه است که در ۳۶ درصد (۸ مقاله) مقالات به آن اشاره شده است. کمترین تحقیقات در زمینه رسانه‌های اقلیت زبان بر تلویزیون متمرکز بوده‌اند که تنها در ۹ درصد (۲ مقاله) مقالات به آن پرداخته شده است. یکی از دلایل اصلی این‌که به تلویزیون در تعداد کمتری از مقالات اشاره شده است، نقش کمتری است که این رسانه در احیای زبان‌های اقلیت بر عهده دارد؛ با توجه به هزینه بالای تولید یک ایستگاه تلویزیونی تعداد محدودی از جوامع اقلیت این فرصت را دارند که بتوانند کانال‌های تلویزیونی به زبان‌های بومی‌شان داشته باشند.

نمودار ۴. توزیع پژوهش‌ها بر اساس رسانه مطالعه‌شده

مضامین اصلی در زمینه نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت

بر اساس تحلیل تماتیک پژوهش‌های منتخب، نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت شامل مزایا و چالش‌های این رسانه‌ها در احیای زبان‌های اقلیت است. مزایای رسانه‌های آنالوگ برای احیای زبان‌های اقلیت شامل ترویج زبان‌های اقلیت، سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی و نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌ای رسانه‌های اقلیت‌زبان است. چالش‌های رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت شامل هژمونی زبانی و کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی هستند. در جدول ۳ به کاربرد هر کدام از تم‌های مذکور در مقالات مورد بررسی اشاره شده است:

جدول ۳. توزیع مقالات در تم‌های اصلی

عنوان تم	مقالات ذکر شده
ترویج زبان‌های اقلیت	رودریگز و ال‌گازی (۲۰۰۷)؛ پیتیکاینن (۲۰۰۸)؛ آگیریراز کوئناگا (۲۰۱۲)؛ اسمیت (۲۰۱۳)؛ امپوفو و سالوو (۲۰۱۸ الف)؛ امپوفو و سالوو (۲۰۱۹)؛ چن (۲۰۲۰)؛ چیکاپا و گونده (۲۰۲۱)؛ فوسو و آکپوجیوی (۲۰۲۱)؛ محمد (۲۰۲۱)؛ چیکاپا (۲۰۲۳)
سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی	رودریگز و ال‌گازی (۲۰۰۷)؛ پیتیکاینن (۲۰۰۸)؛ اسمیت (۲۰۱۳)؛ هانوش (۲۰۱۴)؛ سوبل کوهن و مک‌این‌تایر (۲۰۱۹)؛ چیکاپا و گونده (۲۰۲۱)؛ فوسو و آکپوجیوی (۲۰۲۱)؛ محمد (۲۰۲۱)؛ سند (۲۰۲۱)؛ چیکاپا (۲۰۲۳)
نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌های اقلیت‌زبان	چن (۲۰۲۰)؛ آگیریراز کوئناگا (۲۰۱۲)؛ کاستلز - تاللز و همکاران (۲۰۰۹)؛ ماته و موتساتبه (۲۰۲۳)

ادامه جدول ۳. توزیع مقالات در تم‌های اصلی

عنوان تم	مقالات ذکر شده
هژمونی زبانی	پیتیکاین (۲۰۰۸)؛ امپوفو و سالوو (۲۰۱۸ الف)؛ امپوفو و سالوو (۲۰۱۸ ب)؛ امپوفو و سالوو (۲۰۱۹)؛ چیپووه و سالوو (۲۰۲۰)؛ چیکاپیا و گونده (۲۰۲۱)؛ تشابانگو و سالوو (۲۰۲۲)؛ آفولایی و ایگوانوسی (۲۰۲۳)؛ چیکاپیا (۲۰۲۳)
کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی	پیتیکاین (۲۰۰۸)؛ رودریگز و ال‌گازی (۲۰۰۷)؛ هانوش (۲۰۱۴)؛ چیپووه و سالوو (۲۰۲۰)؛ فوسو و آکوجیوی (۲۰۲۱)؛ محمد (۲۰۲۱)؛ اونینانکبا (۲۰۲۲)؛ تشابانگو و سالوو (۲۰۲۲)؛ چیکاپیا (۲۰۲۳)

ترویج زبان‌های اقلیت

بر اساس نظر پژوهشگران، اصلی‌ترین کاربرد رسانه‌های اقلیت‌زبان آنالوگ در حفظ و احیای زبان‌های اقلیت این است که به ترویج استفاده از این زبان‌ها و توانمندسازی آن‌ها در جوامع محلی کمک کرده‌اند (رودریگز و ال‌گازی، ۲۰۰۷؛ آگیریرازکوئناگا، ۲۰۱۲؛ اسمیت، ۲۰۱۳؛ امپوفو و سالوو، ۲۰۱۸ الف؛ چیکاپیا، ۲۰۲۳). در این زمینه نتایج پژوهش پیتیکین (۲۰۰۸) نشان می‌دهند که زبان سامی برای جامعه سامی، عامل اتحاد و وسیله ارتباط، نماد وجود و متمایز بودن گروه قومی است. در سیاست هویت سامی در تمام کشورهای شمال اروپا، زبان معیار اصلی هویت سامی است. همچنین بر اساس یافته‌های پژوهش فوسو و آکوجیوی (۲۰۲۱) در کشور غنا رادیو فافا با پخش برنامه به زبان‌های بومی به حفظ و ترویج استفاده از این زبان‌ها که پیش از این به دلیل تسلط انگلیسی و سایر زبان‌های اصلی در معرض انقراض قرار گرفته بودند، کمک کرده است. پژوهش اسمیت (۲۰۱۳) نیز با اشاره به این که مائوری یک زبان در خطر انقراض است بر این نکته تأکید کرده است که استفاده از آن در بسترهای رسانه‌ای مانند تلویزیون برای بقا و احیای آن ضروری است. تلویزیون مائوری نه تنها بستری را برای استفاده از زبان فراهم می‌کند، بلکه تضمین می‌کند که از آن به‌درستی و مناسب استفاده شود. به‌طور کلی رسانه‌های سنتی نظیر روزنامه، رادیو و تلویزیون با پخش مستمر برنامه به زبان‌های اقلیت باعث ترویج این زبان‌ها در جوامع محلی شده‌اند. وقتی مخاطبان به‌صورت مستمر در معرض یک زبان قرار می‌گیرند تمایل بیشتری به کاربرد آن در زندگی روزمره پیدا می‌کنند. این مسئله به‌ویژه برای آن دسته از زبان‌های اقلیت که به‌واسطه هژمونی زبان‌های اکثریت و زیست در محیط‌های دوزبانه به حاشیه رانده شده‌اند، بیشتر دارای اهمیت است.

سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی

نتایج مطالعات صورت‌گرفته در زمینه ترویج زبان‌های اقلیت در رسانه‌های آنالوگ بیانگر این است که احیای زبان در رسانه‌های جمعی با حفظ فرهنگ محلی در هم‌تنیده شده و

هر گونه تلاشی برای حفظ زبان‌های محلی به احیای سایر عناصر فرهنگ که باعث تقویت هویت جمعی جامعه محلی می‌شوند، منجر شده است (چیکایپا و گونده، ۲۰۲۱؛ فوسو و آکوجیوی، ۲۰۲۱؛ اونینانکیا و سالاوو، ۲۰۲۲؛ محمد، ۲۰۲۱). بر طبق نتایج پژوهش سوبل کوهن و مک‌ایتایر (۲۰۱۹) ایستگاه‌های رادیویی به زبان محلی در کنیا در ترویج و حفظ میراث فرهنگی، فراهم کردن بستری برای هنرمندان و موسیقیدانان محلی و تقویت حس اجتماع در میان اقلیت‌های زبانی و همچنین، آموزش و اطلاع‌رسانی به مردم در مورد مسائل مهمی مانند بهداشت، آموزش و سیاست تأثیر مثبتی دارند. نتایج پژوهش سند (۲۰۲۱) نیز نشان می‌دهند که برنامه سامی‌زبان "مرا به خاطر بسیار" که در شرکت پخش تلویزیون نروژ (NRK) به‌نمایش درآمده است نقش مهمی در ترویج فرهنگ سامی و نمایندگی آن در رسانه‌های جریان اصلی دارد. این برنامه طیف متنوعی از صداها و دیدگاه‌های سامی را در مورد موضوعاتی مانند زبان، تاریخ و فرهنگ به نمایش می‌گذارد. همچنین کلیشه‌ها را به چالش می‌کشد و درک و احترام به فرهنگ سامی را در بین مخاطبان غیر سامی افزایش می‌دهد. به‌طور کلی در شرایطی که زبان به‌عنوان پویاترین مؤلفه هویت‌های جمعی در نظر گرفته شده است، هرگونه تلاشی برای ایجاد تغییر در وضعیت زبان‌های اقلیت باعث می‌شود سایر مؤلفه‌های فرهنگ محلی نیز در وضعیت جدیدی قرار بگیرند. دلیل این مسئله این است که هر زبانی منعکس‌کننده یک جهان‌بینی متمایز است که فرهنگ آن جامعه زبانی را شکل می‌دهد، بنابراین وقتی رسانه‌ها در تلاش برای انتشار محتوایی به زبان‌های اقلیت هستند نیاز دارند که به زیست‌جهان زبان اقلیت وارد شوند تا بتوانند برنامه‌هایی را تولید کنند که بیشترین ویژگی‌های یک زبان اقلیت را منعکس کند.

نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌های اقلیت‌زبان

دولت و نهادهای رسمی سیاست‌گذاری با حمایت‌های مستقیم و غیرمستقیمی که از رسانه‌های اقلیت‌زبان به عمل می‌آورند، می‌توانند فرایند احیای زبان در رسانه‌های اقلیت‌زبان را به جهت مشخصی هدایت کنند. این الگوی عمودی احیای زبان در عین این‌که می‌تواند در گسترش سازمان‌های رسانه‌ای بزرگ با مخاطبان گسترده برای احیای زبان مفید باشد، هم‌زمان به افزایش دخالت دولت و سایر نهادهای سیاست‌گذار نیز منجر می‌شود که می‌توانند فرایند احیای زبان را در مسیری متفاوت هدایت کنند. با توجه به این‌که بیشتر زبان‌هایی که در رسانه‌های اقلیت‌زبان آنالوگ از آن‌ها استفاده می‌شود به‌طور عادلانه در آموزش و اسناد دولتی و سایر حوزه‌های عمومی به رسمیت شناخته نشده‌اند، سیاست‌گذاری رسمی به‌منظور استفاده از این زبان‌ها در رسانه‌های اقلیت‌زبان به احقاق حق اقلیت‌ها و ایجاد زمینه برای احیای زبان و فرهنگ اقلیت‌ها منجر می‌شود (چیکایپا و گونده، ۲۰۲۱). با وجود این، کنترل دولت و نهادهای رسمی بر

رسانه‌های جمعی اقلیت‌زبان می‌تواند زمینه را برای افزایش دخالت در برنامه‌های آن‌ها فراهم کند. برای نمونه بر طبق یافته‌های پژوهش مته و موتساتبه (۲۰۲۳) دولت زیمبابوه تمایل دارد مجوز راه‌اندازی رسانه اقلیت‌زبان را به افراد یا گروه‌های طرفدار دولت بدهد تا به راحتی بتواند در فرایند کنترل محتوا دخالت کند. همچنین نتایج پژوهش کاستلز - تاللز و همکاران (۲۰۰۹) بیانگر این است که شبکه‌های رادیویی بومی‌زبان در مکزیک از نظر فنی و مالی به دولت وابسته هستند و همین باعث کاهش مشارکت شهروندان در ساخت برنامه‌های بومی شده است، بنابراین برنامه دولت برای ایجاد ایستگاه‌های رادیویی جامعه شکست خورده است. به‌طور کلی نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌های اقلیت‌زبان به‌مثابه شمشیر دولبه‌ای عمل می‌کند که از یک‌سو می‌تواند با اجرای سیاست‌های صحیح که نیازهای جامعه اقلیت را مدنظر قرار می‌دهند، فرایند احیای زبان را تسریع بخشد. از سوی دیگر دولت و نهادهای رسمی با رویه‌هایی نظیر اعطای مجوز و حمایت‌های مالی این مجال را پیدا می‌کنند که شیوه تولید برنامه و محتوای رسانه‌ای در رسانه‌های اقلیت‌زبان را به جهت مشخصی هدایت کنند و از این طریق این رسانه‌ها را از رسالت اصلی خود که احیای زبان‌های اقلیت است دور کنند.

هژمونی زبانی

هژمونی زبانی اشاره به تسلط یک یا چند زبان بر سایر زبان‌ها در یک جغرافیای معین دارد. به‌طور معمول عوامل متعددی در ایجاد هژمونی زبانی در یک جامعه معین نقش دارند و این مسئله دارای ریشه‌های تاریخی نظیر رویه‌های استعماری در کشورهای آفریقایی است، که باعث تسلط زبان انگلیسی بر زبان‌های محلی و به حاشیه راندن این زبان‌ها شده است (امپوفو و سالوو، ۲۰۱۸ الف؛ افولابی و ایگبوانوسی، ۲۰۲۳). برای نمونه در کشور زیمبابوه زبان انگلیسی به‌عنوان زبان رسمی کشور، زبان سیاست و اداره، آموزش، تجارت، رسانه، علم و فناوری و سایر حوزه‌های عمومی کلیدی دارای اعتبار و ارزش است (امپوفو و سالوو، ۲۰۱۸ الف). از تبعات هژمونی زبانی در کشور زیمبابوه این است که روزنامه‌های اقلیت‌زبان برای این‌که بتوانند در رقابت با رسانه‌های انگلیسی‌زبان دوام بیاورند مجبور هستند به روزنامه‌نگاری زرد، هیجان‌گرایی و تلویدسازی روی آورند. این در حالی است که اخبار جدی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در رسانه‌های انگلیسی‌زبان منتشر می‌شوند (امپوفو و سالوو، ۲۰۱۸ الف؛ تشابانگو و سالوو، ۲۰۲۲). همچنین، بر طبق یافته‌های پژوهش افولابی و ایگبوانوسی (۲۰۲۳) استفاده گسترده از زبان انگلیسی در پخش رادیویی تبدیل به تهدیدی برای استفاده از زبان یوروبایی - به‌عنوان یکی از زبان‌های بومی اصلی - در کشور نیجریه شده است. در بعضی کشورهای دیگر هژمونی زبان‌های اکثریت - زبان‌هایی به‌جز زبان انگلیسی - باعث به‌حاشیه رانده شدن زبان‌های اقلیت شده است. در این زمینه نتایج پژوهش پیتیکنین (۲۰۰۸) بیانگر این

هستند که محیط‌های کار به زبان‌های اقلیت سامی چندزبانه هستند زیرا در کشور فنلاند به دلیل این‌که آموزش رسمی به زبان فنلاندی است برای بسیاری از مردم سامی، زبان سامی تبدیل به زبان دوم شده است. بنابراین وقتی روزنامه‌نگاران برای مصاحبه‌های میدانی به محیط‌های سامی زبان وارد می‌شوند برای مصاحبه با بسیاری از افرادی که زبان مادری آن‌ها سامی است مجبور هستند از زبان‌های دیگر نظیر فنلاندی، نورژی، انگلیسی و یا فرانسوی استفاده کنند.

کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی

بر طبق نتایج پژوهش‌های مطالعه‌شده چالش‌های ساختاری اشاره به مشکلاتی نظیر نداشتن بودجه، کمبود کارکنان، دستمزد اندک، محدودیت‌های منابع، اتکا به گزارش‌های رسانه‌های اکثریت و رقابت با رسانه‌های دیجیتال دارد که باعث اختلال در عملکرد رسانه‌های آنالوگ اقلیت‌زبان در درآمدت می‌شود (رودریگز و ال‌گازی، ۲۰۰۷؛ چپیووه و سالوو، ۲۰۲۰؛ فوسو و آکپوجیوی، ۲۰۲۱؛ اوینانکیا، ۲۰۲۲؛ چیکاپیا، ۲۰۲۳). بنابر یافته‌های پژوهش هانوش (۲۰۱۴) عدم حمایت رسانه‌های جریان اصلی از سازمان‌های خبری مائوری‌زبان باعث شده است که آن‌ها به بودجه‌های دولتی و کمک‌های مالی از سوی جامعه متکی شوند. این باعث شده است این سازمان‌های رسانه‌ای با کمبود منابع مانند تجهیزات و کارکنان مواجه شوند و در نتیجه از دامنه و کیفیت گزارش‌های آن‌ها کاسته شود. بر طبق پژوهش چیکاپیا (۲۰۲۳) نیز چالش‌های رادیو مالاوی در حفظ زبان‌های اقلیت شامل کمبود منابع، دسترسی محدود به فناوری، عدم حمایت دولت و مخاطبان محدود هستند. افزون‌بر موارد مذکور، با گسترش رسانه‌های دیجیتال و امکانات متنوعی که این رسانه‌ها برای ارتباط دوسویه با مخاطب دارند، به‌مرور زمان رویه‌های معمول کاری در رسانه‌های جریان اصلی تغییر کرده‌اند، به‌نحوی که امروزه بیشتر رسانه‌های سنتی به‌منظور دوام آوردن در میدان رقابت‌های رسانه‌ای مجبور به پذیرش نوآوری‌های دیجیتال شده‌اند. با وجود این، بیشتر رسانه‌های اقلیت‌زبان نتوانسته‌اند از ظرفیت‌های دیجیتال به‌درستی استفاده کنند و دیجیتالی شدن بیشتر از آن‌که به نفع رسانه‌های آنالوگ باشد به ضرر آن‌ها تمام شده است. در این زمینه سرمایه‌گذاری ضعیف و نداشتن بودجه برای حفظ فعالیت‌های رسانه‌های دیجیتال، نداشتن کارکنان حرفه‌ای و یا دستمزد اندک کارکنان مسلط به فعالیت در رسانه‌های دیجیتال، عدم استفاده از ظرفیت درآمدهای تبلیغاتی دیجیتال، فرهنگ سازمانی محافظه‌کارانه با تکنوهراسی و محدودیت‌های منابع از جمله مواردی هستند که باعث می‌شوند رسانه‌های آنالوگ در استفاده از ظرفیت‌های دیجیتال شدن موفق نباشند (تشابانگو و سالوو، ۲۰۲۲؛ اوینانکیا، ۲۰۲۲). این عدم استفاده از ظرفیت‌های دیجیتال باعث می‌شود که رسانه‌های دیجیتال تبدیل به رقیب رسانه‌های آنالوگ شوند و با توجه به سازگاری بیشتر آن‌ها با زندگی مدرن و به‌ویژه استفاده بیشتر نسل جوان از این رسانه‌ها، تبدیل به اصلی‌ترین مجرا برای احیای زبان‌های اقلیت شوند.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با اتخاذ روش مرور سیستماتیک نقش مهمی را که رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت دارند، مشخص کرده است. با تجزیه و تحلیل ۲۲ مقاله منتشر شده بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳، گرایش‌ها و موضوعات کلیدی مربوط به استفاده از رسانه‌های آنالوگ برای ترویج و حفظ زبان‌های اقلیت شناسایی شده‌اند. سیر صعودی پژوهش‌ها در زمینه رسانه‌های آنالوگ و زبان‌های اقلیت بر این واقعیت صحنه می‌گذارد که با وجود اهمیت روزافزون رسانه‌های دیجیتال، رسانه‌های آنالوگ همچنان یکی از اصلی‌ترین بسترهایی هستند که احیای زبان‌های اقلیت در آن‌ها صورت می‌گیرد. رسانه‌های آنالوگ، مانند روزنامه، رادیو و تلویزیون، نسبت به رسانه‌های دیجیتال در زمینه ترویج زبان اقلیت‌ها دارای مزایای متعددی هستند. آن‌ها این ظرفیت را دارند که رویکردی محلی‌تر و شخصی‌شده‌تر برای ترویج زبان ارائه دهند، که بیشتر اوقات در بسیج جوامع محلی مؤثر است. رسانه‌های آنالوگ همچنین می‌توانند به ایجاد حس جامعه و هویت مشترک در میان گویشوران زبان‌های اقلیت کمک کنند، که در احیای زبان‌های اقلیت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا تمام گویشوران یک زبان می‌توانند یک روایت یکسان و منسجم در زمینه زبان، فرهنگ و هویت محلی خود داشته باشند. بر اساس نتایج پژوهش حاضر رویکردی که رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت دارند یک رویکرد از بالا به پایین است که در آن نهادهای سیاست‌گذار، مالکان رسانه‌ها، سردبیران و سایر کارمندان حرفه‌ای که در رسانه‌های اقلیت‌زبان در حال فعالیت هستند، نقش اصلی را در ارائه یک گفتمان واحد در زمینه احیای زبان بر عهده می‌گیرند. این ظرفیت رسانه‌های آنالوگ آن‌ها را در تقابل با رسانه‌های دیجیتال قرار می‌دهد که به دلیل دسترسی گسترده‌ای که برای همگان فراهم کرده‌اند توانایی ارائه یک گفتمان منسجم از آن‌ها سلب شده است.

تحلیل موضوعی مقالات منتخب تعدادی از موضوعات کلیدی مرتبط با نقش رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت را برجسته کرده است، از جمله ترویج زبان‌های اقلیت، سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی، نقش دولت و نهادهای رسمی در سیاست‌گذاری رسانه‌های اقلیت‌زبان، هژمونی زبانی و کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی. در حالی که رسانه‌های آنالوگ می‌توانند ابزار قدرتمندی برای ترویج و حفظ زبان‌های اقلیت باشند، این یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد که چالش‌ها و محدودیت‌های قابل توجهی وجود دارد که باید برای اطمینان از اثربخشی و پایداری این رسانه‌ها مورد توجه قرار گیرند. یافته‌های پژوهش حاضر در زمینه نقش رسانه در ترویج استفاده از زبان‌های اقلیت از دیدگاه نظری افرادی نظیر کریستال (۲۰۰۰) و هیستون (۲۰۰۱) پشتیبانی می‌کنند که یکی از اصلی‌ترین کارویژه‌های رسانه‌های آنالوگ را افزایش آگاهی از زبان‌های در معرض خطر اعلام کرده‌اند. همچنین، سیاست هویت و احیای فرهنگ محلی که مزیت دیگر رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های

اقلیت است از یافته‌های پژوهش اسپولسکی (۲۰۰۴) حمایت می‌کند که ایجاد جامعه زبانی و ایجاد حس اجتماع در میان گویشوران زبانی را یکی از اصلی‌ترین مزایای رسانه در احیای زبان‌های اقلیت معرفی کرده‌اند. با وجود آنچه تاکنون بیان شد، یکی از نکته‌های دارای اهمیت در یافته‌های پژوهش حاضر ذکر چالش‌هایی است که رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های در معرض انقراض دارند. هژمونی زبانی و کمبود منابع و محدودیت‌های زیرساختی از جمله مواردی هستند که باعث می‌شوند به خوش‌بینی نظری در زمینه نقش سازنده رسانه‌های آنالوگ در احیای زبان‌های اقلیت با دید تردید نگریسته شود.

با اتکا بر یافته‌های پژوهش حاضر، به منظور استفاده از رسانه‌های جمعی و به‌ویژه رادیو - با توجه به نقش بیشتر این رسانه در احیای زبان‌های اقلیت - در کشورهای نظیر ایران که زبان‌های اقلیت فراوانی در آن‌ها وجود دارند، توصیه می‌شود که برنامه‌ریزی برای احیای زبان‌های اقلیت در رسانه‌های آنالوگ را باید به‌دقت سنجید و پیش از راه‌اندازی یک رسانه از وضعیت زبانی جامعه و چالش‌هایی که ممکن است به‌واسطه زیست زبان‌های اقلیت در یک جامعه دوزبانه ایجاد شده باشند، آگاهی پیدا کرد. افزون‌بر این، هر گونه برنامه‌ریزی برای احیای زبان‌های اقلیت در رسانه‌های آنالوگ باید متناسب با زمانه‌ای باشد که در آن قرار گرفته است زیرا ترکیب رسانه‌های دیجیتال و آنالوگ مسئله‌ای اجتناب‌ناپذیر است که در آینده‌ای نزدیک باعث تحولاتی عمیق در برنامه‌سازی در رسانه‌های آنالوگ سنتی می‌شود. بنابراین، باید تدابیر لازم برای حضور در فضای رسانه‌ای که دائم در حال تحول است اندیشیده شود.

منابع

- تامپسون، جان (۱۳۹۱). رسانه‌ها و مدرنیته: نظریه اجتماعی رسانه‌ها. تهران: سروش.
- حیدری، محمد؛ قاسمی، وحید، زانی، محسن و ایمان، محمدتقی (۱۳۹۶). مروری نظام‌مند بر مطالعات فرهنگ مالیاتی و عوامل موثر بر آن در ایران. *جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه*، ۶(۲)، ۸۵-۱۱۶.
- محمدپور، احمد (۱۳۹۰). ضد روش ۲: مراحل و رویه‌های عملی در روش‌شناسی کیفی. تهران: جامعه‌شناسان.
- Afolabi, I. O., & Igboanusi, H. (2023). Yorùbá language endangerment and loss in the domain of radio broadcast. *International Journal of Multilingualism*, 1-15. Doi: 10.1080/14790718.2023.2197647
- Agirreazkuenaga, I. (2012). The role of the media in empowering minority identities: Basque-language radio during the Franco dictatorship (1960s–1976) and their influence as identity catalysts. *Media, Culture & Society*, 4, 498-509. Doi: 10.1177/0163443711435887
- Bamgbose, A. (1993). Deprived, endangered, and dying languages. *Diogenes*, 41(161), 19-25. Doi: 10.1177/039219219304116102
- Castells-Talens, A., Ramos Rodríguez, J. M., & Chan Concha, M. (2009). Radio, control, and indigenous peoples: the failure of state-invented citizens' media in Mexico. *Development in Practice*, 19(4-5), 525-537. Doi: 10.1080/09614520902866298
- Chen, Y. C. (2020). Whose voices? How media policy shapes minority language radio in Taiwan. *Global Media and Communication*, 16(1), 40-56. Doi: 10.1177/1742766519900308
- Chibuwe, A., & Salawu, A. (2020). Mainstream English Language Press Journalists' Perceptions Towards

- the Indigenous-Language Press in Zimbabwe. *African Journalism Studies*, 41(3), 1-19.
Doi: 10.1080/23743670.2020.1751227
- Chikaipa, V. (2023). Preserving indigenous minority languages through community radio in development programmes in Malawi. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 1-17.
Doi: 10.2989/16073614.2022.2128382
- Chikaipa, V., & Gunde, A. M. (2021). The role of community radio in promotion of indigenous minority languages and cultures in Malawi. *Radio & Audio Media*, 28(2), 327-343.
Doi: 10.1080/19376529.2020.1751633
- Crystal, D. (2000). *Language death*. Cambridge University Press.
- Daubs, M. S. (2021). Public service radio, indigenous language, and decolonization: Lessons from New Zealand. *Radio & Audio Media*, 28(1), 27-45. Doi: 10.1080/19376529.2020.1834561
- Djumabaeva, J. S., & Kengboyeva, M. Y. (2021). Bilingualism and its importance in human life. *Linguistics and Culture Review*, 5(1), 53-63. Doi: 10.21744/lingcure.v5n1.451
- Ethnologue (2018). How many languages are there in the world?. Retrieved from <https://www.ethnologue.com/guides/how-many-languages>.
- Flowerdew, J. (2012). *English for research publication purposes. The handbook of English for specific purposes*, 301-321. Doi: 10.1075/jerpp.20013.flo
- Fosu, M., & Akpojivi, U. (2021). Is there an opportunity for ethnic journalism in indigenous language broadcasting in Ghana? A study of Fafaa Radio. *Multilingual and Multicultural Development*, 1-13. Doi: 10.1080/01434632.2021.1900203
- Hanusch, F. (2014). Dimensions of indigenous journalism culture: Exploring Māori news-making in Aotearoa New Zealand. *Journalism*, 15(8), 951-967. Doi: 10.1177/1464884913495757
- Heydari, M., Ghasemi, V., Renani, M., & Iman, M. T. (2017). A systematic review of tax culture studies and its influencing factors in Iran. *Economic and Developmental Sociology*, 6(2), 85-116. [In persian]
- Hinton, L. (2001). *Audio-video documentation*. In L. Hinton and K. Hale (eds). *The Green Book of Language Revitalization in Practice The green book of language revitalization in practice*. 263-276. San Diego, CA: Academic Press.
- Kymlicka, W., & Patten, A. (2003). Language rights and political theory. *Annual Review of Applied Linguistics*, 23, 3-21. Doi: 10.1017/S0267190503000163
- Limberger, B. K., Kürschner, S., Altenhofen, C. V., & Mozzillo, I. (2020). *Minority languages. Revista Linguagem & Ensino*, 23(4), 894-899. Doi: 10.15210/RLE.V23I4.19938
- Mathe, L., & Motsaathebe, G. (2023). The Political Economy of Indigenous Local Media for Minority Languages in Zimbabwe: A Case of Lyeja FM Community Radio. *Asian and African Studies*.
Doi: 10.1177/00219096231160233
- Mohammed, W. F. (2021). P□him Zu□u: Understanding Indigenous Language News Audiences in Ghana. *African Journalism Studies*, 42(2), 77-93. Doi: 10.1080/23743670.2021.1942116
- Mohammadpour, A. (2011). *Counter-Method2: Practical steps and procedures in qualitative research*. Tehran: Jameshenasan Publishers. [In persian]
- Moseley, C. (ed.). (2010). *Atlas of the World's Languages in Danger*, 3rd edn. Paris, UNESCO Publishing. Online version. Retrieved from <http://www.unesco.org/culture/en/endangeredlanguages/atlas>
- Mpofu, P., & Salawu, A. (2018a). Culture of sensationalism and indigenous language press in Zimbabwe: implications on language development. *African Identities*, 16(3), 333-348.
Doi: 10.1080/14725843.2018.1473147
- Mpofu, P., & Salawu, A. (2018b). Re-examining the indigenous language press in Zimbabwe: Towards developmental communication and language empowerment. *South African Journal of African Languages*, 38(3), 293-302. Doi: 10.1080/02572117.2018.1518036
- Mpofu, P., & Salawu, A. (2019). Interrogating the autonomy of previously marginalised languages in Zimbabwe's indigenous-language press. *Language Matters: Studies in the Languages of Southern Africa*, 50(1), 25-44. Doi: 10.1080/10228195.2018.1541925
- Negash, N. (2011). English language in Africa: An impediment or a contributor to development. *Perceptions of English*, 2-24.
- Nicholson, P. J. (2007). How to undertake a systematic review in an occupational setting. *Occupational*

- and *Environmental Medicine*, 64(5), 353-358. Doi: [10.1136/oem.2006.031153](https://doi.org/10.1136/oem.2006.031153)
- Onyenankeya, K., & Salawu, A. (2022). Community radio acceptance in rural Africa: The nexus of language and cultural affinity. *Information Development*, 39(3), 567-580.
Doi: [10.1177/02666669211073458](https://doi.org/10.1177/02666669211073458)
- Onyenankeya, K. (2022). Indigenous language newspapers and the digital media conundrum in Africa. *Information Development*, 38(1), 83-96. Doi: [10.1177/0266666920983403](https://doi.org/10.1177/0266666920983403)
- Petticrew, M., & Roberts, H. (2006). How to appraise the studies: an introduction to assessing study quality. *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*, 1, 125-163.
Doi: [10.1002/9780470754887](https://doi.org/10.1002/9780470754887)
- Phillipson, R., Rannut, M., & Skutnabb-Kangas, T. (1995). Introduction. In T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, & M. Rannut (Eds.), *Linguistic human rights: Overcoming linguistic discrimination..* Berlin: Nouton de Gruyter. 1-22.
- Phillipson, R. (2009). *Linguistic imperialism continue*. New York, NY: Routledge.
- Pietikäinen, S. (2008). Broadcasting indigenous voices: Sami minority media production. *European journal of communication*, 23(2), 173-191. Doi: [10.1177/0267323108089221](https://doi.org/10.1177/0267323108089221)
- Rodríguez, C., & El Gazi, J. (2007). The poetics of indigenous radio in Colombia. *Media, Culture & Society*, 29(3), 449-468. Doi: [10.1177/0163443707076185](https://doi.org/10.1177/0163443707076185)
- Sand, S. A. (2021). Indigenous television for the majority: Analyzing NRK Sápmi's Muite Mu (remember me). *Television & New Media*, 22(5), 501-515. Doi: [10.1177/1527476419857203](https://doi.org/10.1177/1527476419857203)
- Sepora, T., Mahadi, T., & Jafari, S. M. (2012). Language and Culture. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(17).
- Serrano, M. S. C., & Fouces, O. D. (2018). Building a field: translation policies and minority languages. *International journal of the sociology of language*, 2018(251), 1-17. Doi: [10.1515/ijsl-2018-0001](https://doi.org/10.1515/ijsl-2018-0001)
- Smith, J. (2013). Māori television's Indigenous insistence. *Studies in Australasian Cinema*, 7(2-3), 101-110. Doi: [10.1386/sac.7.2-3.101_1](https://doi.org/10.1386/sac.7.2-3.101_1)
- Sobel Cohen, M., & McIntyre, K. (2019). Local-language radio stations in Kenya: Helpful or harmful?. *African Journalism Studies*, 40(3), 73-88. Doi: [10.1080/23743670.2020.1729830](https://doi.org/10.1080/23743670.2020.1729830)
- Spolsky, B. (2004). *Language policy*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Thompson, J. B. (2012). *The media and modernity: A social theory of the media*. Soroush Publications [In persian]
- Tranfield, D., Denyer, D., & Smart, P. (2003). Towards a methodology for developing evidence-informed management knowledge by means of systematic review. *British Journal of Management*, 14(3), 207-222. Doi: [10.1111/1467-8551.00375](https://doi.org/10.1111/1467-8551.00375)
- Tshabangu, T., & Salawu, A. (2022). Technology innovation and digital journalism practice by indigenous African-language newspapers: The case of uMthunyuwa in Zimbabwe. *African Journalism Studies*, 43(2), 37-52. Doi: [10.1080/23743670.2022.2049618](https://doi.org/10.1080/23743670.2022.2049618)
- Walker, K. (2010). A systematic review of the corporate reputation literature: Definition, measurement, and theory. *Corporate reputation review*, 12(4), 357-387. Doi: [10.1057/crr.2009.26](https://doi.org/10.1057/crr.2009.26)
- Warschauer, M., Said, G. and Zohry, A. (2002) Language choice online: Globalisation and identity in Egypt. *Computer-Mediated Communication*, 7(4). Doi: [10.1111/j.1083-6101.2002.tb00157.x](https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2002.tb00157.x)
- Wright, R. W., Brand, R. A., Dunn, W., & Spindler, K. P. (2007). How to write a systematic review. *Clinical Orthopaedics and Related Research* (1976-2007), 455, 23-29.
Doi: [10.1097/BLO.0b013e31820c9098](https://doi.org/10.1097/BLO.0b013e31820c9098)

